

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом департаменту
фінансової політики
від 12.01.2022 № 03

Програма управління місцевим боргом бюджету Львівської міської територіальної громади на 2022 рік

Загальні положення

Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління місцевим боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Головна мета та основні завдання Програми

Метою розробки даної Програми є ефективне управління фінансовим ресурсом бюджету територіальної громади для попередження фінансового ризику та своєчасного і повного виконання міською радою, її виконавчими органами та комунальними підприємствами зобов'язань за місцевим боргом, зменшення ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням, проведення заходів з інформаційної та рейтингової підтримки залучення коштів на ринку цінних паперів.

Управління місцевим боргом передбачає забезпечення платоспроможності територіальної громади, тобто можливість погашення боргів. В процесі управління боргом слід забезпечити реальні джерела погашення боргових зобов'язань і належних до сплати відсотків у поточному році, та встановити такі терміни погашення на наступні роки, які б були підкріплені відповідними надходженнями.

Основними завданнями програми є:

- забезпечення виконання загального фонду та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міської територіальної громади;
- своєчасне та у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом;
- забезпечення ефективної співпраці з рейтинговими агентствами щодо присвоєння ними кредитного рейтингу територіальної громади та її борговим зобов'язанням.

**Показники ухвали Львівської міської ради від 20.12.2021 № 1794
«Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2022 рік" у
частині місцевого боргу і запозичень**

Витрати бюджету Львівської міської територіальної громади на 2022 рік з погашення та обслуговування місцевого боргу заплановано відповідно до:

- графіків платежів за вже існуючим міським боргом на момент складання проекту бюджету на 2022 рік;
- планових обсягів запозичень на 2022 рік на фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади;
- прогнозних відсоткових ставок та курсів валют;
- прогнозу обсягів витрат на управління місцевим боргом.

Видатки на обслуговування внутрішнього боргу, що мають бути здійснені у 2022 році за рахунок коштів загального фонду бюджету, плануються у сумі 322,5 млн грн, у тому числі на :

- сплату відсоткового доходу по випуску облігацій в загальній сумі 156,2 млн грн, у тому числі серії I, яка випущена у 2019 році та серій J, K, L, які випущені у 2020 році;
- виплату відсотків по кредитах банківських установ, у тому числі публічне акціонерне товариство акціонерний банк «Укргазбанк» 28,6 млн грн, акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» 22,5 млн грн, Європейський банк реконструкції та розвитку 14,0 млн грн та по кредитах, які будуть залучені у 2022 році – 101,2 млн грн;

У 2019 році здійснено запозичення у формі емісії облігацій місцевої позики на загальну суму 1200,0 млн грн, у тому числі у 2019 році на загальну суму 300,0 млн грн та у 2020 році на загальну суму 900,0 млн грн.

Кошти від випуску облігацій місцевої позики спрямовуються для фінансування об'єктів транспортної інфраструктури, доріг та інженерних об'єктів на них, виготовлення проектно-кошторисної документації згідно з переліком, затвердженим ухвалою міської ради від 19.09.2019 № 5429 зі змінами, внесеними до неї.

У 2021 році, після отримання погодження Міністерства фінансів України обсягу та умов здійснення місцевого запозичення, до бюджету Львівської міської територіальної громади здійснено зовнішнє запозичення у формі отримання кредиту від Європейського банку реконструкції та розвитку на суму 22,0 млн євро та внутрішнє запозичення у формі кредитів від публічного акціонерного товариства АБ «Укргазбанк» на суму 220,0 млн грн та акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» на суму 170,0 млн грн.

Мета запозичення від Європейського банку реконструкції та розвитку - це залучення інвестицій у сфері розвитку та підтримки комунальних підприємств, здійснення заходів з підтримки ліквідності та рефінансування існуючих клієнтів Європейського банку реконструкції та розвитку – комунальних підприємств ЛКП «Львівелектротранс», ЛКП «Львівавтодор», ЛМКП «Львівводоканал», ЛМКП «Львівтеплоенерго» та ЛКП «Зелене місто» з метою пом'якшення впливу кризи COVID-19 у рамках «Пакета солідарності». Строк запозичення – до 3-х років від дати підписання кредитного договору (включаючи пільговий період до 31.12.2021) з відсотковою ставкою, яка

розраховується на основі 6-місячної Європейської міжбанківської ставки пропозиції (Euribor) плюс маржа у розмірі до 3% на рік у євро.

Кошти запозичень від ПАТ АБ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк» на загальну суму 390,0 млн грн спрямовані для фінансування заходів з розвитку інфраструктури міста. Період на який здійснено запозичення – 60 місяців.

Відсоткова ставка за користування кредитними коштами ПАТ АТ «Укргазбанк» розраховується виходячи з облікової ставки Національного банку України плюс маржа 2,5 відсотка річних та плюс комісія в розмірі 1,3 відсотка річних, але не більше 17 відсотків річних.

Відсоткова ставка за користування кредитними коштами АТ «Укрексімбанк» розраховується виходячи з облікової ставки Національного банку України плюс маржа 2,4 відсотка річних та плюс комісія в розмірі 1,68 відсотка річних, але не більше 17 відсотків річних.

Також, у 2021 році прийняте рішення здійснити у 2022 році запозичення до місцевого бюджету на загальну суму 1 000,0 млн грн.

Враховуючи динаміку надходжень до загального фонду бюджету – громада має достатньо коштів з обслуговування та повернення боргу.

Проекти, які реалізуються за рахунок залучених у такий спосіб коштів, позитивно впливають на розвиток територіальної громади, при цьому розвиваючи її інфраструктуру.

Необхідно також зазначити, що реалізація проектів за рахунок кредитних фінансових ресурсів мінімізує негативні наслідки від економічної рецесії спричиненої введенням загальнодержавних карантинних та протиепідемічних заходів з метою запобігання поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, сприятиме активізації різних галузей економіки громади та створенню нових робочих місць.

Залучення й використання позик для покриття дефіциту місцевого бюджету призводить до формування місцевого боргу. Місцевий борг формується за рахунок кредитних коштів, які планує залучити Львівська міська рада для фінансування видатків бюджету розвитку Львівської міської територіальної громади.

Боргові інструменти бюджету Львівської міської територіальної громади у 2022 рік

Протягом 2022 року фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади здійснюватиметься:

За типом кредитора – зовнішній борг та внутрішній борг.

За строком погашення – середньострокові запозичення.

За типом боргового інструменту – запозичення.

За видом запозичення – гривня та євро.

Погашення місцевого боргу здійснюватиметься за рахунок надходжень до бюджету розвитку, а саме:

– коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста;

– коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності;

– коштів, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду).

Оцінка ризиків

Відповідно до ухвали Львівської міської ради від 20.12.2021 № 1794 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2022 рік» на 31.12.2022 року граничний обсяг місцевого боргу визначений у сумі 2673,2 млн грн (випуск облігацій всіх серій – 900,0 млн грн, кредит ПАТ АТ «Укргазбанк» – 220,0 млн грн., кредит АТ «Укресімбанк» – 170,0 млн грн, кредит ЄБРР – 11 млн євро або 383,2 млн грн та запозичення у формі кредиту на суму 1 000,0 млн грн).

Співвідношення обсягу виплат з обслуговування боргу до видатків загального фонду бюджету на 2022 рік становитиме 3,1 %, що відповідає вимогам статті 74 Бюджетного кодексу України (не може перевищувати 10%).

Бюджет Львівської МТГ на 2022 рік 4

Доходи – 13 071 714,0 тис. грн

10 536 500,1 Загальний фонд	1 718 303,2 Офіційні трансферти	677 000,0 Бюджет розвитку	3 800,0 Екологічний податок	136 110,7 Власні надходження бюджетних установ
--------------------------------	------------------------------------	------------------------------	--------------------------------	---

Видатки – 13 394 914,0 тис. грн

8 295 361,0 Загальний фонд (у т.ч.: молод. кред. – З.Ф - 17 500,0 тис. грн)	1 718 303,2 Офіційні трансферти	2 451 849,1 Бюджет розвитку (у т.ч.: виконання гарантійних зобов'язань - 295 000,0 тис. грн)	3 800,0 Фонд охорони навколишнього природного середовища	136 110,7 Власні надходження бюджетних установ
+ 789 490,0 тис. грн Реверсна дотація в Державний бюджет	Кошти, що передаються із загального фонду в бюджет розвитку - 1 454 114,1 тис. грн (у т.ч.: субв. – 2 465,0 тис. грн)			Різниця: доходи – видатки +323 200,0 тис. грн - Запозичення (- 676 800,0 – погашення запозичень; + 1 000 000,0 внутрішні запозичення)

Середньозважений строк погашення місцевого боргу становитиме 3 – 5 роки.

Показники ухвали Львівської міської ради від 20.12.2021 № 1794 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2022 рік» у частині гарантованого містом боргу

У 2022 році надання місцевих гарантій можуть здійснюватися:

1) згідно ухвал міської ради для реалізації інвестиційних, інноваційних та інших проектів розвитку міста.

2) без надання майнового або іншого забезпечення комунальним підприємствам, майно яких є комунальною власністю Львівської міської територіальної громади.

В бюджеті Львівської МТГ на 2022 рік передбачені кошти в сумі 590 млн грн для комунальних підприємств міста на погашення і обслуговування ними позик від міжнародних фінансових організацій. З них, відповідно до

статті 17 Бюджетного кодексу України протягом строку дії договору про місцеву гарантію 50 % сум платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді, а це 295,0 млн грн, передбачено у формі надання кредитів комунальним підприємствам для забезпечення гарантійних зобов'язань за міжнародними кредитними угодами і відображено у розділі «Надання кредитів» та 295,0 млн грн передбачено на внески до статутних капіталів комунальних підприємств для виконання ними гарантійних зобов'язань за договорами про місцеву гарантію.

Заплановані кошти розподілені між комунальними підприємствами наступним чином:

- ЛМКП «Львівводоканал» – 91,5 млн грн,
- ЛКП «Львівавтодор» – 199,1 млн грн,
- ЛМКП «Львівтеплоенерго» – 80,0 млн грн,
- ЛКП «Львівелектротранс» – 146,7 млн грн,
- ЛКП «Зелене місто» – 72,7 млн грн,

У 2022 році за рахунок коштів бюджету розвитку заплановано погасити місцевий борг на загальну суму 676,8 млн грн, у тому числі:

– внутрішній борг за випуск облігацій внутрішньої місцевої позики м. Львова серії І на суму 300,0 млн грн, які були випущені у 2019 році. Термін погашення грудень 2022 року.

– зовнішній борг в сумі 11,0 млн євро або 376,8 млн грн за наданий у 2021 році кредит Європейським банком реконструкції та розвитку із загальної суми 22,0 млн євро. Відбудеться планове часткове погашення кредиту двома рівними частками у квітні та жовтні 2022 року.

Всього з бюджету розвитку бюджету Львівської міської територіальної громади заплановано здійснити видатків за надані місцеві гарантії та здійсненні місцеві запозичення на суму 1 266,8 млн грн.

Слід зазначити, що місцеві гарантії Європейському банку реконструкції та розвитку, Європейському інвестиційному банку, Міністерству фінансів України та Північній екологічній фінансовій корпорації (НЕФКО) надані міською радою та погодженні Міністерством фінансів України по шести комунальних підприємствах та тринадцяти проектах, а саме:

№ з/п	Назва підприємства	Назва проекту
1	ЛМКП «Львівводоканал»	– реконструкція очисних споруджень та будівництво станції переробки мулу для очистки та утилізації стічних вод та виробництво біогазу для когенерації у м.Львові
2	ЛКП «Львівтеплоенерго»	– реконструкція та модернізація інфраструктури теплопостачання у м.Львові
3	ЛКП «Львівавтодор»	– реконструкція міських вулиць та пов'язаних мереж, покращення інфраструктури громадського транспорту вздовж трамвайних ліній № 2 і № 6 м.Львова
		– продовження трамвайного маршруту № 4 до Сихова

		– впровадження автоматизованої системи оплати проїзду у громадському транспорті м. Львова – реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Будівництво автобусного депо», «Реконструкція тролейбусної контактної мережі», «Капітальний ремонт кабельних ліній напругою 300 В постійного струму від тягової підстанції № 6 до пл. Митної та вул. Личаківської»
4	ЛКП «Львівелектротранс»	– інвестування в інфраструктуру громадського транспорту та послуг у м. Львові – реалізація проекту модернізації громадського тролейбусного транспорту м. Львова – реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання трамваїв» (10 одиниць) – реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Капітальний ремонт трамвайних вагонів з модернізацією (переобладнанням) для забезпечення перевезення пасажирів з обмеженою мобільністю»)
5	ЛКП «Зелене місто»	– поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові – реалізація проекту “Програма розвитку муніципальної інфраструктури України” підпроект “Комплексне удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові”
6	ЛК АТП № 1	– реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання автобусів» (100 великих одиниць)

Основними шляхами виконання програм є:

1. Забезпечення виконання загального фонду бюджету та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста.
2. Недопущення заборгованості в процесі погашення гарантованого містом боргу та платежів з його обслуговування.

Оцінка ризиків

Відповідно до ухвали міської ради від 20.12.2021 № 1794 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2022 рік» граничний обсяг гарантованого Львівською міською територіальною громадою боргу на кінець року складе у сумі 4 044,88 млн грн.

Співвідношення обсягу виплат гарантійного боргу до надходжень бюджету розвитку бюджету Львівської МТГ на 2022 рік становить 27,7 %.

Вказаний показник не перевищує 200% середньорічного індикативного прогнозного обсягу надходжень бюджету розвитку, без субвенцій і запозичень до місцевого бюджету, визначеного прогнозом на наступні за плановим два бюджетні періоди і становить 6 836,5 млн грн.

Одночасно це співвідношення може змінюватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановлений Національним банком України.

Зважаючи на наведені фактори, ризики щодо не погашення гарантованого містом боргу є мінімальними.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Кредитний рейтинг представляє собою оціночне судження рейтингового агентства щодо кредитоспроможності (платоспроможності) суб'єкта рейтингування загалом та /або за його окремим борговим зобов'язанням. Оскільки за своєю сутністю кредитний рейтинг є вираженням перспективи і включає припущення та прогнози щодо майбутніх подій, на рівень кредитного рейтингу можуть впливати майбутні події та умови, існування яких не можна передбачити на етапі визначення (оновлення) кредитного рейтингу.

Кредитний рейтинг позичальника—характеризує рівень спроможності позичальника (суб'єкта рейтингування) своєчасно та у повному обсязі виплачувати відсотки і основну суму боргу за всіма зобов'язаннями відносно інших позичальників.

З метою присвоєння місту Львів кредитного рейтингу, Львівська міська рада співпрацює з рейтинговим агентством Fitch Ratings. Fitch Ratings – американська корпорація, яка поряд зі Standard & Poor's і Moody's входить до «великої трійки» міжнародних рейтингових агентств.

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings 19 листопада 2021 року підтвердило прогноз щодо довгострокових рейтингів дефолту емітента (IDR) Львова в іноземній і національній валюті на «позитивний» після суверенної рейтингової дії. Отже, наразі прогноз стосовно довгострокових кредитних рейтингів дефолту емітента (IDR) в іноземній та місцевій валюті міста Львова перебуває на рівні "B" з прогнозом "Позитивний". Кредитоспроможність Львова відповідає рівню "b+". Це є позитивним показником для міста, адже фінансові установи та організації відштовхуються від нього при визначенні умов співпраці.

Зважаючи надзвичайну цінність кваліфікованої оцінки кредитного рейтингу міста, для проведення ефективної політики стосовно управління місцевим боргом, з метою оптимізації його обсягу й структури та зменшення боргового навантаження бюджету міста, Львівська міська рада і надалі буде співпрацювати з рейтинговими агентствами з метою оновлення кредитного рейтингу міста Львів.

Присвоєння кредитного рейтингу від міжнародного рейтингового агентства для міста є не тільки іміджевим фактором, а й реальним показником, від якого відштовхуються фінансові установи та організації при визначенні умов виділення фінансування.

Необхідними умовами співпраці з рейтинговими агентствами є прозорість управління місцевим боргом та економічним станом міста. Для цього передбачено ведення постійного діалогу з рейтинговими агентствами щодо соціально-економічного стану міста та питань місцевого боргу, підготовки звітів та відповідей на запити рейтингового агентства.

Результати роботи з питань місцевого боргу розміщувались на офіційному сайті Львівської міської ради та в реєстрах місцевих запозичень, розміщених на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Координація роботи за ходом виконання Програми та очікувані кінцеві результати виконання Програми

Координацію роботи з виконання Програми в частині строків погашення основної суми боргу та сплати відсотків за користування кредитними коштами здійснює Департамент фінансової політики Львівської міської ради.

У ході виконання Програми планується досягти таких основних результатів:

- ефективне управління місцевим боргом;
- забезпечення якісного обслуговування боргу, налагодження належного процесу його адміністрування;
- забезпечення прозорості та відкритості діяльності міської ради пов'язаної з управлінням місцевим боргом та публічності відповідної інформації;
- задоволення потреб у фінансуванні бюджету Львівської міської територіальної громади за прийнятних умов з точки зору витрат та ризиків;
- формування високого рівня довіри до Львівської міської ради, як учасника фінансового ринку.

Звіт про виконання Програми за звітний бюджетний період складається не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Визначення методологічних та організаційних засад здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням місцевим боргом здійснюється з урахуванням положень Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державними (міським) боргом, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815.

Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням цієї Програми здійснює департамент фінансової політики Львівської міської ради в межах своїх повноважень та компетентності.

Заступник директора департаменту-
начальник управління адміністрування
місцевих та залучених фінансів

Наталія СТАРИЧЕНКО

Додаток

до програми управління місцевим
боргом Львівської міської
територіальної громади

**ЗАХОДИ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БОРГОМ
ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2022 рік**

№ з/п	Напрямок діяльності (завдання)	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги фінансування	Очікувані результати
1.	Сплата відсотків за користування кредитними коштами, оплата послуг банку	Розміщення тимчасово вільних коштів бюджету на депозитних рахунках, кошти отримані за щоденні залишки на рахунках бюджету розвитку	Протягом 2022 року	Загальний фонд бюджету	322,5 млн грн	Своєчасне і у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
2.	Викуп та погашення облігацій внутрішньої місцевої позики м. Львова серії «І»	Забезпечення виконання дохідної частини загального та спеціального (бюджет розвитку) фондів міського бюджету		Бюджет розвитку	300,0 млн грн	Своєчасне і в повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
3.	Погашення кредиту Європейського банку реконструкції та розвитку				11,0 млн євро або 376,8 млн грн	

4.	Підтримка комунальних підприємств у виконанні міжнародних кредитних угод, гарантом яких є Львівська міська рада	Забезпечення виконання бюджету розвитку		Бюджет розвитку Кредитування комунальних підприємств з бюджету ЛМТГ	295,0 млн грн 295,0 млн грн	Формування довіри до міської ради, як учасника фінансового ринку та встановлення позитивного інвестиційного іміджу міста
----	---	---	--	--	------------------------------------	--

Зазначені обсяги платежів з обслуговування боргу можуть коригуватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти.